

Kvartalni monitor ekonomskih politika i trendova u Srbiji

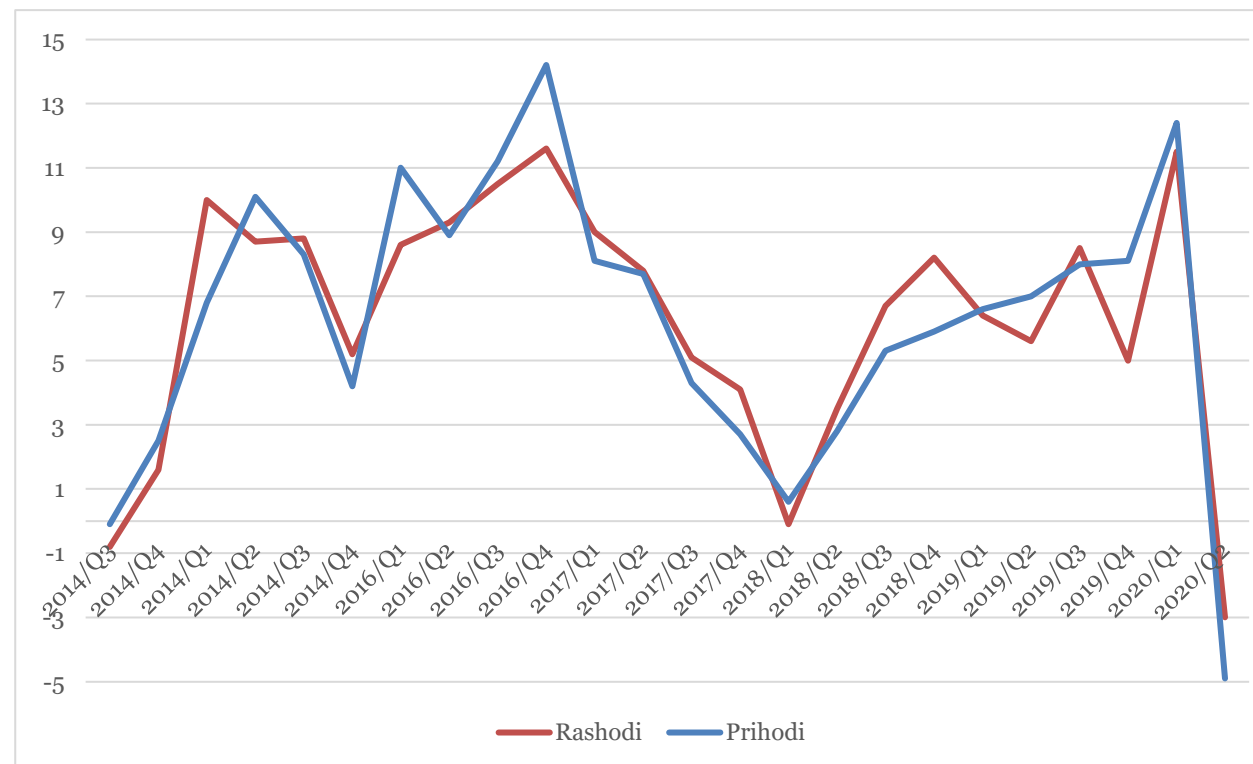
TURISTIČKI SEKTOR U REPUBLICI SRBIJI TOKOM TRAJANJA PANDEMIJE

Radivojević Aleksandar
Beograd, septembar 2020. godine

TURISTIČKI SEKTOR U REPUBLICI SRBIJI TOKOM TRAJANJA PANDEMIJE

- Uticaj pandemije Covid 19 virusa na privredu Srbije neminovno negativan
- Nakon 22 uzastopna kvartala rasta poslovnih prihoda nefinansijskog sektora u Q2 2020 je prvi put zabeležen pad

Stope rasta prihoda i rashoda
nefinansijskog sektora u Srbiji, u odnosu na
isti kvartal prethodne godine, u %

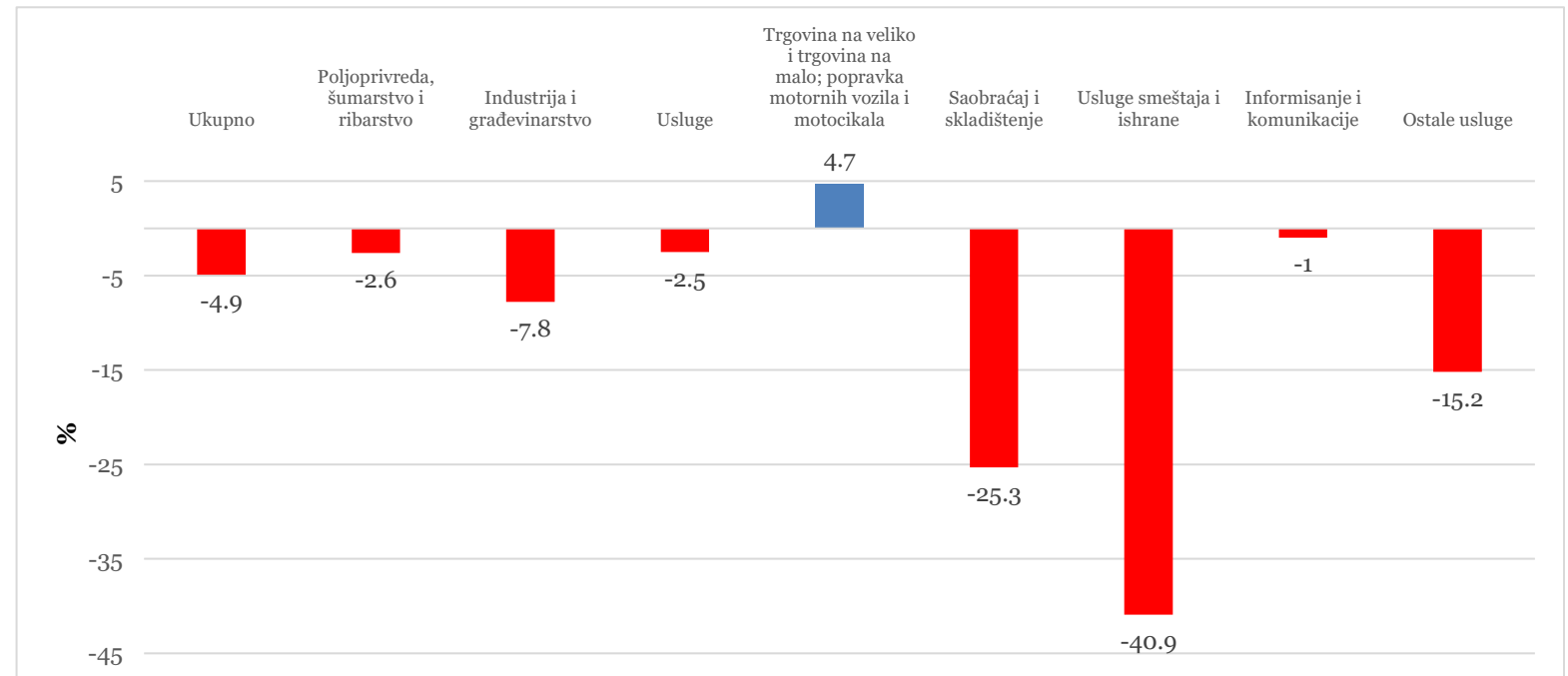

TURISTIČKI SEKTOR U REPUBLICI SRBIJI TOKOM TRAJANJA PANDEMIJE

Kvartalni monitor ekonomskih politika i trendova u Srbiji

- Najveći pad prihoda u odnosu na isti kvartal prethodne godine, pretrpeo je sektor Usluge smeštaja i ishrane (-40,9%)
- Jedini sektor koji je zabeležio rast prihoda jeste sektor Trgovina na veliko i trgovina na malo i popravka motornih vozila i motocikala, +4,7%

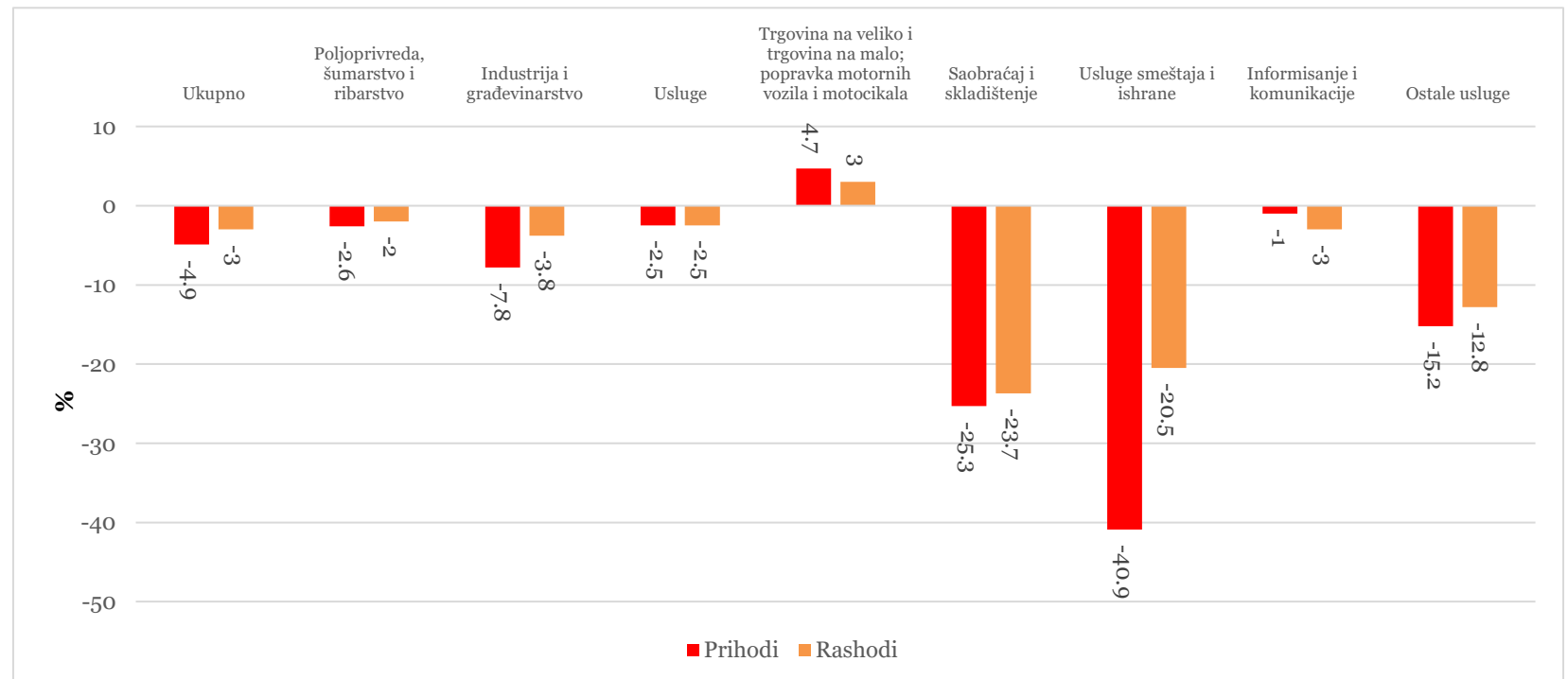
Stope rasta poslovnih prihoda po sektorima, Q2 2020. u odnosu na isti kvartal prethodne godine, u %

TURISTIČKI SEKTOR U REPUBLICI SRBIJI TOKOM TRAJANJA PANDEMIJE

- Većina sektora uspeła je da značajno smanji rashode usled smanjenja poslovne aktivnosti
- Usluge smeštaja i ishrane karakterišu visoki fiksni troškovi, pa je pad rashoda bio značajno manji od pada prihoda

Stope rasta poslovnih prihoda
i rashoda po sektorima, Q2
2020. u odnosu na isti kvartal
prethodne godine, u %

TURIZAM U REPUBLICI SRBIJI TOKOM TRAJANJA PANDEMIJE

- Broj dolazaka turista u Republici Srbiji u period od marta 2020. godine do jula 2020. godine u odnosu na isti period prethodne godine opao je za čak 69%.
- Broj noćenja turista u periodu mart - jul 2020. u odnosu na 2019. godinu u Republici Srbiji manji je za 59%.

Pad broja dolazaka turista u Republici Srbiji i po kategorijama turističkih mesta, mesec 2020. u odnosu na isti mesec 2019. godine, u %

	Mart	April	Maj	Jun	Jul
Republika Srbija	-56%	-98%	-88%	-52%	-50%
Banjska mesta	-49%	-98%	-71%	-19%	-11%
Planinska mesta	-36%	-99%	-89%	-22%	-20%
Ostala turistička mesta	-61%	-96%	-87%	-53%	-46%

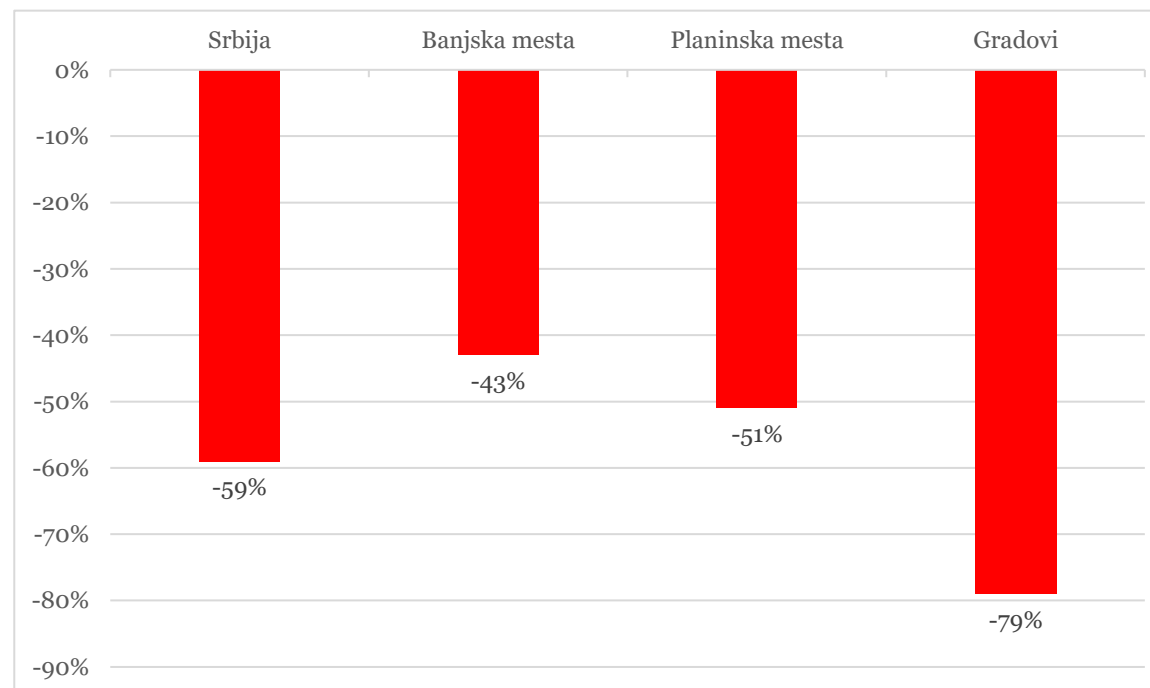
Pad broja noćenja turista u Republici Srbiji i po kategorijama turističkih mesta, mesec 2020. u odnosu na isti mesec 2019. godine, %

	Mart	April	Maj	Jun	Jul
Republika Srbija	-46%	-95%	-83%	-43%	-36%
Banjska mesta	-34%	-98%	-76%	-20%	-11%
Planinska mesta	-34%	-98%	-87%	-22%	-21%
Ostala turistička mesta	-51%	-89%	-80%	-53%	-31%

TURIZAM U REPUBLICI SRBIJI TOKOM TRAJANJA PANDEMIJE

- Banjski turizam najotporniji na uticaj pandemije, kumulativni pad broja noćenja u periodu mart-jul 2020. - 43%
- Planinski -51%
- Gradski čak -79%
- Problemi za gradski turizam
  - promena u strukturi poslovanja celokupne svetske privrede (rad od kuće, online sastanci, i dr.)
  - smanjivanje budžeta za poslovna putovanja i nakon oporavka (desilo se i tokom krize iz 2008. godine)
  - masovna primena tehnologije u cilju online sastanaka, predavanja, konferencija

Pad ukupnog broja noćenja u periodu mart - jul 2020. u odnosu na isti period prethodne godine, u %

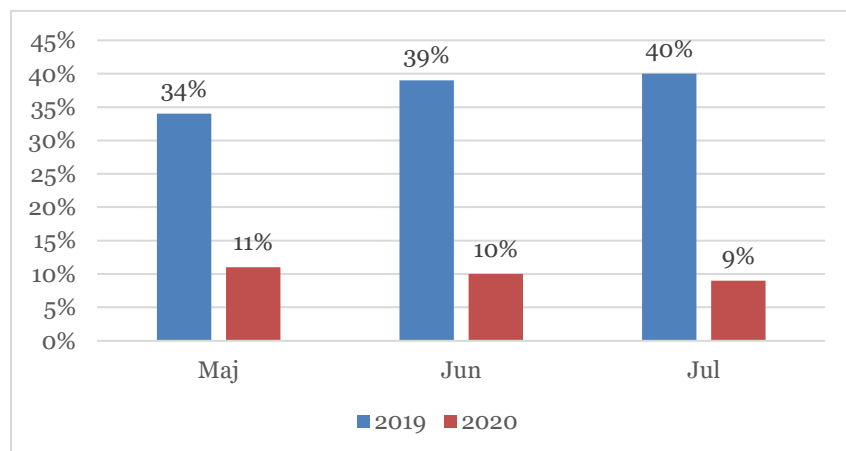
TURIZAM U REPUBLICI SRBIJI TOKOM TRAJANJA PANDEMIJE

- Pad tražnje i ispunjenosti kapaciteta ispraćen je padom cena usluga smeštaja i ishrane
- Smanjenje cena verovatno nedovoljno
  - uzevši u obzir niske varijabilne troškove

Pad ukupnog broja noćenja i cena prenoćišta u periodu mart - jul 2020. u odnosu na isti period prethodne godine, u %

	Mart	April	Maj	Jun	Jul
Pad broja noćenja turista	-46%	-95%	-83%	-43%	-36%
Promena nivoa cena prenoćišta	-7.3%	-5.8%	-8.0%	-7.1%	0.1%

Učešće stranih turista u ukupnom broju turista u Republici Srbiji, u %

- Značajne promene u strukturi turista u Republici Srbiji
  - Broj stranih turista u maju mesecu svega 11% u odnosu na 34% iz prethodne godine
  - U junu 10% u odnosu na 39% iz 2019. godine
  - U julu samo 9% u odnosu na 40% iz 2019. godine
  - Septembar-januar predstavljaju mesece sa najvećim učešćem stranih turista u ukupnom broju turista u Srbiji, pa će se njihov nedostatak svakako osetiti u turističkom sektoru
  - Dugoročnost oporavka baziranog na potrošnji domaćih turista?

TURIZAM U REPUBLICI SRBIJI TOKOM TRAJANJA PANDEMIJE

Pad ukupnog broja noćenja u periodu mart - jul 2020. u odnosu na isti period prethodne godine za posmatrana turistička mesta, u %

Stara Planina	-13%	Banja Rusanda	-48%	Banja Junaković	-62%
Banja Palić	-27%	Banja Vrdnik	-49%	Banja Koviljača	-63%
Sokobanja	-27%	Lukovska Banja	-50%	Banja Kanjiža	-64%
Gamzigradska Banja	-27%	Vranjska Banja	-52%	Tara	-64%
Vrnjačka Banja	-34%	Kopaonik	-53%	Arandjelovac - Bukovička Banja	-65%
Ribarska Banja	-36%	Zlatibor	-54%	Goč	-70%
Mokra Gora	-37%	Banja Vrujci	-56%	Ivanjica	-78%
Prolom Banja	-42%	Zlatar	-56%	Selters Banja	-85%
Divčibare	-45%	Gornja Trepča	-56%	Mataruška Banja	-89%
Sijarinska Banja	-47%	Rudnik	-61%	Niška Banja	-89%

ZNAČAJ SEKTORA TURIZMA ZA REPUBLIKU SRBIJU

- Broj dolazaka turista u Srbiju u 2019. godini iznosio je 3.7 miliona što je porast od 84,4% u odnosu na početak ove decenije (2010. godina)
- Broj dolazaka stranih turista u odnosu na 2010. godinu porastao je za 2,7 puta i na kraju 2019. godine broj dolazaka stranih i domaćih turista skoro je izjednačen
- Broj noćenja turista takođe je značajno uvećan u protekloj deceniji i na kraju 2019. godine iznosio je 10.073.299, što predstavlja rast od 57,1% u odnosu na 2010. godinu, sa rastom noćenja domaćih turista od 22,2% i stranih turista od čak 176,2%
- U sektoru Smeštaja i ishrane u 2019. godini bilo je 105.200 zaposlenih, odnosno 3,6% ukupne zaposlenosti
- Izvoz od 1,436 milijardi evra odnosno čak 8,2% ukupnog izvoza

PERSPEKTIVA OPORAVKA

- Svetski saveta za turizam i putovanja i OxfordEconomics - pad turističkog prometa u 2020. godini od 38% do 80%
- Evropska komisija - na nivou 27 zemalja EU očekuje se uticaj na između 6,6 i 11,7 miliona radnih mesta - između 3,2% i 5,6% aktivne populacije
- Prema prethodno navedenim podacima (broj gostiju, izvoz, broj zaposlenih u sketoru, i dr.) možemo doneti zaključak da je Republika Srbija srednje ugrožena zemlja
- Pad turističkog prometa u Republici Srbiji do kraja 2020. godine između 30-50%
  - u zavisnosti od dešavanja u jesenjim i zimskim mesecima i eventualnim ponovnim uvođenjem restriktivnih mera.
- ARS - Q2 2020. najveći pad prosečnih izvršenih časova rada po zaposlenom -Usluge smeštaja sa međugodišnjim padom od 26,0% i međukvartalnim padom od 17,7%.

PERSPEKTIVA OPORAVKA

- Sektor turizma zahteva određenu vrstu pomoći države
- Najveći negativni uticaj pandemija će imati na gradski turizam, specifično poslovni turizam i gradske hotele
- Pružaoci turističkih usluga period smanjenja operativnih aktivnosti trebalo bi da iskoriste za analizu tržišta i savremenih trendova u turizmu kako bi se na nivou gradova i zemlje otklonili nedostaci koji su već duži niz godina prepoznati kao faktori koji ograničavaju razvoj ovog sektora.

Hvala na pažnji.